

רע"פ 4319/16 - אייל שרון נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 4319/16

לפני:
המבקש:
כבוד השופט א' שהם
אייל שרון

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט
המחוזי בחיפה, מיום 19.4.2016, בעפ"ת
61789-03-16, שניתן על ידי כב' השופט א' טובי

בשם המבקש: עו"ד יוסי גימפל; עו"ד אמנון מ. יצחקניא

בשם המשיבה: עו"ד יעל שרף

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט א' טובי), בעפ"ת 61789-03-16, מיום 19.4.2016, בגדרו נדחה ערעורו של המבקש על הכרעת דין מיום 28.12.2015, ועל גזר דין מיום 21.2.2016, שניתנו על ידי בית משפט השלום לתעבורה בחדרה (כב' השופטת ר' פרסון), בתת"ע 6017-02-13.

רקע והליכים קודמים

עמוד 1

2. בכתב אישום שהוגש נגד המבקש נאמר, כי ביום 20.10.2012, בסמוך לשעה 16:17, נהג המבקש בצומת מעין צבי כאשר הוא נתון תחת השפעת סמים. על כן, יוחסה למבקש עבירה של נהיגה בשכרות, לפי סעיפים 62(3) ו-64ב(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: פקודת התעבורה); וכן לפי סעיפים 26(2) ו-169ב(א) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961.

3. לאחר ניהול הליך הוכחות, הורשע המבקש בעבירה המיוחסת לו בכתב האישום. הכרעת דינו של בית משפט השלום לתעבורה בחדרה (להלן: בית המשפט לתעבורה) ניתנה ביום 28.12.2015, ובמסגרתה נבחנו שלוש שאלות: האם לשוטרים שבדקו את המבקש בעת האירוע (להלן: השוטרים), היה חשד סביר כי המבקש נהג תחת השפעת סמים, אשר מצדיק את דרישתם מהמבקש למסור דגימת שתן; האם המבקש נתן את דגימת השתן מרצונו החופשי; ומהן תוצאות בדיקת דגימת השתן ומשמעותן. אתאר, בקצרה, את הקביעות שנעשו על ידי בית המשפט לתעבורה.

4. אשר לקיומו של חשד סביר, קיבל בית המשפט לתעבורה, את עדויותיהם של השוטרים, מהן עולה כי ניכרו סממנים מחשידים אצל המבקש, ובין היתר, עיני המבקש היו אדומות; ברכב היה ריח של טבק; והתנהגותו של המבקש הייתה רדומה. השוטרים מסרו בנוסף, כי המבקש לא עבר בהצלחה את מבחני המאפיינים, וכי היה צורך לחזור בפניו פעמיים על הוראות הבדיקה. יש לציין, כי ביום האירוע, התקיימה "מסיבת טראנס" בחוף מעין צבי, ועל כן, הוצב בסמוך למקום מחסום משטרה. אל מול עדויותיהם של השוטרים, אשר נמצאו כעדויות מהימנות בעיני בית המשפט לתעבורה, מצא בית המשפט את גרסתו של המבקש "מתחכמת ובלתי מהימנה", בין היתר, לאור העובדה שנמצאו בה סתירות רבות. אשר על כן, קבע בית המשפט לתעבורה, כי הוכח, במקרה דנן, קיומו של חשד סביר, שהמבקש נהג תחת השפעת סמים, ועל כן, רשאים היו השוטרים לדרוש מן המבקש למסור דגימת שתן.

5. בהמשך, ניגש בית המשפט לתעבורה לבחון את טענותיו של המבקש, הנוגעות לחוסר הסכמתו ליתן את דגימת השתן. המבקש טען כי הוא חויב, באמצעים לא כשרים, למסור דגימת שתן, ובין היתר, התייחס לכך שהשוטרים איימו עליו, אזקו אותו, עצרו אותו ואף קיללו אותו. השוטרים שללו בעדויותיהם, מכל וכל, את האפשרות לפיה הם קיללו את המבקש, ואולם, הודו כי הם כבלו אותו באזיקים, וזאת מפני שהמבקש לא שיתף עמם פעולה, ו"ניסה להתחמק מהבדיקה בשלל תירוצים". בית המשפט לתעבורה קבע, כי המבקש "התנהג בצורה מתחכמת וניסה 'למשוך את הזמן' ולהתחמק מלבצע את הבדיקה בכל דרך אפשרית". על כן, קיבל בית המשפט לתעבורה את גרסתם של השוטרים, לפיה הם אזקו אותו ועצרו אותו בשל התנהגותו, ולא כתוצאה מסירובו לבצע את הבדיקה; ודחה, אגב כך, את גרסתו של המבקש, לפיה השוטרים התנהגו כלפיו באלימות. בית המשפט לתעבורה ציין, כי מן התשתית הראייתית עולה, שהמבקש מסר את דגימת השתן מרצונו החופשי, וזאת, בין היתר, לאור העובדה שהוא סימן "מסכים" בטופס הדרישה למתן דגימת שתן (ת/12); וכן נוכח עדויות השוטרים שדיווחו על הסכמתו. על כן, קבע בית המשפט לתעבורה, כי בדיקת השתן ותוצאותיה קבילות.

6. בית המשפט לתעבורה בחן, בנוסף, את תוצאות הבדיקה שנעשתה בדגימת השתן. ד"ר אשר גופר (להלן: ד"ר גופר) ערך את הבדיקה בדגימת השתן של המבקש (ת/6, להלן: הבדיקה), ובחוות הדעת נכתב, כי נמצאה "כמות של 70 ננוגרם תוצר חילוף חומרים של החומר הפעיל בקנביס". בית המשפט לתעבורה ציין, כי ממצאי בדיקתו של ד"ר גופר אינם יכולים להעיד, באופן וודאי, על אודות מועד השימוש בסם, אך הם מצביעים על כך שבגופו של המבקש נמצא "חומר שאסור על פי החוק", ודי בכך כדי לקבוע שהמבקש נהג תחת השפעת סמים. על כן, דחה בית המשפט לתעבורה את טענתו של המבקש, לפיה הבדיקה מצביעה על כך שהמבקש עישן

מספר ימים לפני האירוע, ולא בסמוך לנהיגתו. בית המשפט לתעבורה בחן את טענותיו של המבקש, הנוגעות להתקיימותם של מחדלי חקירה במסגרת בדיקת דגימת השתן. בכלל זה, ציין בית המשפט, כי אין חולק על כך שבזיכרון הדברים שנערך לגבי נטילת דגימת השתן (ת/9), לא צוין מספר השקית בה נמצאה הדגימה; וכי בזיכרון הדברים בו פורטה העברת דגימת השתן (ת/3), שמו של המבקש נרשם על גבי מלל אחר. ואולם, לשיטתו של בית המשפט לתעבורה, אין בטעויות הללו, בכדי לעורר ספק, שמא הבדיקה נערכה על דגימה שאינה שייכת למבקש. זאת, לאור העדויות שנמסרו על ידי עורכי המסמכים הנ"ל, ונוכח העובדה שמספר השקית נרשם בדו"ח הפעולה על אודות האירוע (ת/10). אשר על כן, נקבע כי ממצאי הבדיקה מעידים על כך שבגופו של המבקש זוהה תוצר חילוף חומרים של סם מסוכן, ובהתאם לסעיף 64ב(א) לפקודת התעבורה, אשר מגדיר מיהו אדם "שיכור" (ובתוך כך, גם "מי שבגופו מצוי סם מסוכן או תוצרי חילוף חומרים של סם מסוכן"), יש להרשיע את המבקש בעבירה של נהיגה בשכרות.

7. ביום 21.2.2016, ניתן גזר הדין בעניינו של המבקש. בקביעת מתחם הענישה, עמד בית המשפט לתעבורה על חומרת העבירה של נהיגה בשכרות, ועל הסיכון הרב הטמון בה למבצע העבירה וליתר המשתמשים בדרך. אשר על כן, נקבע כי מתחם הענישה יכולול את העונשים הבאים: "פסילה בפועל לתקופה שבין 24 ל-48 חודשים, מאסר על תנאי מרתיע, פסילה על תנאי, קנס וכן מאסר בפועל או עונשים נוספים במקרים המתאימים". במסגרת קציבת עונשו של המבקש בתוך מתחם הענישה, נתן בית המשפט לתעבורה את דעתו לנסיבותיו האישיות של המבקש, ובין היתר, לעברו התעבורתי, אשר כולל 13 הרשעות קודמות, אחת מהן בגין נהיגה בשכרות משנת 2006; למסוכנות הנשקפת מן המבקש בנהיגתו בכביש, אשר באה לידי ביטוי בקושי שהוא חווה בלקיחת אחריות על מעשיו החמורים. מנגד, במסגרת השיקולים לקולה, התחשב בית המשפט לתעבורה בכך שהמבקש הוא מפרנס יחיד, ושרישיונו נחוץ לו לצורך עבודתו; ובחלוף הזמן מביצוע העבירה. אשר על כן, השית בית המשפט לתעבורה על המבקש את העונשים הבאים: פסילה מלקבל או להחזיק רישיון לתקופה של 26 חודשים לריצוי בפועל; 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש עבירה של נהיגה בזמן פסילה, עבירה של נהיגה בשכרות, או עבירה של נהיגה תחת השפעות משכרים, וזאת, בתוך 3 שנים; 5 חודשי פסילה על תנאי, למשך 3 שנים, לבל יעבור המבקש עבירה שבה הורשע, או אחת העבירות המפורטות בתוספת הראשונה או השנייה בפקודת התעבורה. כמו כן, הוטל על המבקש לשלם קנס בסכום של 2,500 ₪, או 25 ימי מאסר תמורתו.

8. המבקש לא השלים עם פסק דינו של בית המשפט לתעבורה, והגיש ערעור לבית המשפט המחוזי, על הכרעת הדין ועל גזר הדין. ביום 19.4.2016, ניתן פסק דינו של בית המשפט המחוזי, בגדרו נדחה ערעורו של המבקש, על שני חלקיו. בפסק הדין נאמר, כי אין מקום להתערב בקביעתו של בית המשפט לתעבורה, לפיה התעורר חשד סביר בקרב השוטרים בזירה, בגינו הם דרשו מן המבקש לתת דגימת שתן. אשר להתנהלותם של השוטרים, עובר למתן דגימת השתן, ציין בית המשפט המחוזי את הדברים הבאים:

"התנהלות השוטרים תמוהה וגובלת בשימוש בלתי ראוי ובלתי הוגן בסמכויות שניתנו בידיהם. גם אם אניח כי המערער [המבקש] סרב ליתן שתן לצורך בדיקת קיומו של סם בגופו, לא היה כל מקום להורות על מעצרו, לא כל שכן לכבול אותו בעודו בתחנת המשטרה ללא עילה ברורה לכך. וזאת עוד מבלי לערוך דו"ח מעצר ומבלי שצוינה בפניו עילת המעצר".

9. על אף האמור, בית המשפט המחוזי קבע, כי אין בהתנהלותם של השוטרים, בכדי לשנות את המסקנה שאליה הגיע בית המשפט לתעבורה, לפיה דגימת השתן ניתנה בהסכמה. זאת, לנוכח העובדה שהמבקש העלה, בעניין זה, טענות סותרות: "מצד אחד טען כי הוא הסכים למתן שתן אך כיוון שלא היה לו שתן, המתין עד שיוכל לתת דגימה כפי שהתבקש. מצד שני טען כי הופעל עליו לחץ

בלתי הוגן". עוד ציין בית המשפט המחוזי, בהקשר זה, כי "טענות אלו אינן יכולות לדור בכפיפה אחת. אם המערער [המבקש] הסכים, כפי טענתו, למסור את השתן מרצונו החופשי, הרי שגם אם נקטו השוטרים בשיטות פסולות, לא הן שהובילו אותו למתן הדגימה". בית המשפט המחוזי דחה גם את טענותיו של המבקש, אשר נוגעות לממצאי בדיקת דגימת השתן, וקבע כי מחוות דעתו של ד"ר גופר עולה, בבירור, כי בגופו של המבקש נמצא חומר שאסור על פי חוק. אשר על כן, דחה בית המשפט המחוזי את הערעור לעניין הכרעת הדין. בית המשפט המחוזי סבר, כי יש לדחות גם את הערעור לעניין גזר הדין, וזאת, לאור העובדה כי העונשים אשר הושתו על המבקש אינם חורגים ממדיניות הענישה הנוהגת והמקובלת במקרים כגון דא. זאת, בפרט, כאשר תקופת הפסילה שהושתה על המבקש, נמצאת בסמוך לתקופת המינימום שנקבעה בפקודת התעבורה. על בסיס האמור, נדחה ערעורו של המבקש, ונקבע כי עליו להפקיד את רישיונו עד ליום 1.6.2016.

הבקשה לרשות ערעור

10. ביום 29.5.2016, הוגשה הבקשה לרשות ערעור, בד בבד עם בקשה לעיכוב ביצוע עונש הפסילה, אשר התקבלה ביום 31.5.2016. בבקשה, טען המבקש כי עולה בעניינו שאלה עקרונית, הנוגעת ל"זכויות יסוד של כל אזרח המדינה אל מול מקרים (גם אם חריגים) של התנהגות דורסנית של נציגי המשטרה". בנוסף, סבר המבקש, כי זכותו להליך הוגן נפגעה, וזאת, כיוון שלטענתו, בית המשפט המחוזי לא התייחס למרבית הטענות שהועלו על ידו בהודעת הערעור. לגופו של עניין, חזר המבקש על טענותיו, שהועלו בפני בית המשפט המחוזי. בין היתר, הטעים המבקש, כי לשוטרים לא הייתה עילה לדרוש ממנו ליתן דגימת שתן, וכי הוא לא הוזהר טרם שנשאל על שימוש בסמים. טענה נוספת שהייתה בפיו של המבקש היא, כי הוא אולץ לתת דגימת השתן, ועל כן ממצאי הבדיקה אינם קבילים. לעניין זה, טען המבקש, כי בית המשפט המחוזי למעשה "קיבל את טענותיו של המבקש" לעניין התנהגותם הפוגענית של השוטרים, ועל כן, הדבר היה צריך להוביל למסקנה אחרת מן התוצאה אליה הגיע בית המשפט המחוזי, שלפיה הוא הסכים ליתן דגימת שתן. המבקש חזר על טענותיו, אשר נוגעות ל"פגמים בשרשרת המוצג" של דגימת השתן, אשר יש בהן, לשיטתו, כדי לעורר ספק סביר בשאלה, אם אכן מדובר בבדיקה שלו. על בסיס האמור, סבור המבקש כי יש ליתן לו רשות לערער, לקבל את ערעורו לגופו של עניין, ולזכותו מכל אשמה. למצער, לגישת המבקש, יש להחזיר את הדיון לבית המשפט המחוזי על מנת שיבחן את טענותיו לגופו של עניין.

תגובת המשיבה

11. ביום 27.6.2016, הוגשה תגובת המשיבה לבקשה לרשות ערעור, במסגרתה הביעה את עמדתה, לפיה יש לדחות את הבקשה. לשיטת המשיבה, טענותיו של המבקש נטענו בפירוט רב בפני שתי ערכאות קודמות, ובמסגרת ההליך בבית המשפט המחוזי התקיים דיון בו ניתנה הזדמנות לצדדים להשמיע את טענותיהם. המשיבה ציינה כי בית המשפט המחוזי אמנם לא התייחס לכל טענותיו של המבקש, ואולם אין זו חובתה של ערכאת הערעור לבחון כל טענה וטענה אשר מועלית בהודעת הערעור. גם לגופו של עניין, סברה המשיבה כי יש לדחות את בקשתו של המבקש, ובעניין זה היא סומכת את ידיה על הקביעות שנעשו בבית המשפט לתעבורה. לעניין טענתו של המבקש, לפיה הלכה למעשה, קיבל בית המשפט המחוזי את טענותיו הנוגעות להתנהגותם של השוטרים, הטעימה המשיבה כי בית המשפט המחוזי קבע, בהקשר זה, כי לא היה קשר בין התנהלות השוטרים לבין הסכמתו של המבקש למסירת דגימת השתן. אשר על כן, סבורה המשיבה כי יש לדחות את הבקשה.

12. ידועה ומושרשת ההלכה, לפיה בקשת רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תתקבל במשורה, ורק במקרים חריגים בהם מתעוררת שאלה כבדת משקל ורחבת היקף, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים לבקשה, או כאשר עולה חשש מפני עיוות דין או אי-צדק מהותי שנגרם למבקש (רע"פ 4939/16 נאסר נ' מדינת ישראל (26.6.2016); רע"פ 4914/16 נוי נ' מדינת ישראל (23.6.2016); רע"פ 4278/16 לסט נ' הועדה המקומית לתכנון ובניה בני ברק (23.6.2016)). עוד ראוי להזכיר, את הכלל, לפיו ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב בממצאי מהימנות ובקביעות עובדתיות שנעשו על ידי הערכאה הדיונית. ביתר שאת אמורים הדברים, שעה שמדובר בערכאת ערעור "בגלגול שלישי" (רע"פ 4699/16 יגודיב נ' מדינת ישראל (15.6.2016); רע"פ 4404/16 ברקוביץ נ' מדינת ישראל (8.6.2016); רע"פ 4251/16 פלוני נ' מדינת ישראל (7.6.2016)). לאחר עיון בבקשה שלפניי, סבורני כי היא אינה נמנית על אותם מקרים חריגים כאמור, ומטעם זה בלבד יש בכדי לדחותה.

13. למעלה מן הצורך אציין, כי אני שותף לביקורת שהועלתה בבית המשפט המחוזי, אשר להתנהגותם התמוהה של השוטרים בזירת האירוע, ובפרט, לאזיקתו של המבקש. ואולם, התרשמתי, כי הסכמתו של המבקש ליתן את דגימת השתן הוכחה. נראה, כי המבקש מנסה לאחוז את החבל בשני קצותיו – המבקש הסכים בעת האירוע ליתן דגימת שתן, לאחר שניסה להתחמק מכך זמן מה. וכעת, מנסה המבקש לבטל את ממצאי בדיקת דגימת השתן, באמצעות הטענה כי הסכמה זו הושגה באמצעים לא כשרים. גם בהודעתו של הנהג במשטרה, שנלקחה לאחר אזהרה, יום לאחר האירוע, צוין כי דגימת השתן ניתנה בהסכמה (ת/5, עמ' 2, שורה 58). על כן, אינני מוצא כל טעם להתערב בקביעות שנעשו על ידי הערכאות הקודמות, ולפיהן הבדיקה קבילה, משדגימת השתן ניתנה בהסכמה.

14. עוד אטעים, כי לא מצאתי מקום להתערב בקביעות העובדתיות הנוספות שנעשו בבית המשפט לתעבורה, ולפיהן היה לשוטרים חשד סביר כי המבקש שיכור, אשר הצדיק את דרישתם ממנו לתת דגימת שתן; וכי הבדיקה שנעשתה ע"י ד"ר גופר משקפת את הממצאים שנמצאו בגופו של המבקש, על אף טעויות הסופר שנפלו בטפסים הרלוונטיים. עוד יש לציין, כי אינני סבור שהקיצור בו נקט בית המשפט המחוזי בפסק דינו, עולה כדי אי הנמקה, המחייבת התערבות זאת. בפרט, לנוכח העובדה שבית המשפט המחוזי דן, בהרחבה, בהתנהגותם של השוטרים, ובדין העביר עליהם ביקורת, תוך שהוא קבע, כי אין בכך כדי לשנות את המסקנה אליה הגיע בית המשפט לתעבורה. אשר על כן, אין מקום להתערב בפסק דינו של בית המשפט המחוזי, ובהרשעתו של המבקש בעבירה של נהיגה בשכרות.

15. הבקשה נדחת, אפוא. המבקש יפקיד את רישיון הנהיגה במזכירות בית המשפט המחוזי בחיפה, עד ליום 13.7.2016.

ניתנה היום, כ"ח בסיון התשע"ו (4.7.2016).

ש ו פ ט